

*Персонажі видумані,
війна справжня*

Руслан Борта

ТЕ, ЩО Я КУПИВ ДО ВІЙНИ

*повість
з елементами містики*

Київ

УДК 821.161
Б82

Борта Р. В.

Б82 Те, що я купив до війни : повість. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 226 с.

ISBN 978-617-520-371-2

24 лютого Росія розпочала повномасштабну війну проти України.

Ця війна назавжди вписана в історію нашої держави.

Але ж історія пам'ятає події, а не думки. А наші думки про цю війну залишаться з нами.

Ця книга – збірка міркувань чотирьох персонажів, кожен із яких по різному зустрічає війну.

УДК 821.161

ISBN 978-617-520-371-2

© Борта Р. В., 2023

© Видавництво Ліра-К, 2023

РОЗДІЛ 1

РОМКО

– Привіт, Юльчику, вибач що так пізно, дороги снігом позамітало, ледве пробився.

– Привіт, котику.

– Ти вже біжиш?

– Так. Мені на сьому вже треба бути там, ти що, забув?

– Та ні, як я міг забути, просто дороги... А ще я в маркет заїхав, м'яса купив.

Юльчик посміхається, вона завжди так робить, коли бачить на курячому філе стікер «курячі голови».

– Ти знову за своє? Знову голів накупив?

– Ну, а що? Ти ціни бачила? Я стільки не заробляю, щоб м'ясо по м'ясних цінах купувати.

– Ромко, спалишся ти колись.

– Юльчику! Не спалюся! До сих пір ще не спалився? Ні. А сімейний бюджет як бережу?

– Так. Ніколи мені. Я побігла, борщ у холодильнику. Розігрієш і малого погодувати не забудь. Усе! Цьомки!

Борщ у холодильнику – напевне, це єдина хороша новина, яку я почув за сьогоднішній день. І хто, як не моя кохана, скаже мені ці теплі слова.

Я приїхав з нічної зміни з Києва, голодний і злий, як пес, а тут борщик свіжий настояний. Обожду борщ дружини, такий тільки вона у мене готує. Якби ще вона мені його розігріла й насипала... Не те, щоб я був такий лінивий або руки не з того місця ростуть, ні. Просто я впевнений, з її рук він набагато смачніший, ніж з моїх.

Але розігрівати його прийдеться мені, ще й мало-го нагодувати. То добре, як він голодний, а як не голодний, то заставляти доведеться.

Жінка працює в аптеці, у неї сьогодні нічна зміна. Завдяки обставинам у лютому ми маємо такий графік, за яким хтось із нас вдома і мало-го не треба везти до баби з дідом. Я міняюсь, приїжджаю додому, а вона їде на свою зміну.

Привітався з малим, про домашнє завдання не запитую, знаю, що Юльчик не злізе з нього, поки все не буде так, як має бути.

Іду на кухню, несу пакети з харчами. Накупив сьогодні добряче, у двох маркетах був. Дістаю куряче філе, де на ціннику написано «курячі голови».

А що? Треба якось крутитися. Бачили, які зараз ціни на м'ясо? Юльчик, звісно, не дає добро на мої мутні махінації в супермаркетах, тому я завжди це роблю тоді, коли її немає поруч. Ну і в різних супермаркетах. Там, де я не є постійним клієнтом.

Якщо коротко, я беру куряче м'ясо, позначаю його як курячі голови, і пробиваю на касі самообслуговування. Таким чином, п'ять кілограм м'яса для мене коштує менше ста гривень. А що? Треба якось крутитися. Ціни бачили? А зарплати? Я не думаю, що ті бізнесмени сильно постраждають, а мені треба сім'ю кормити.

Розібрав м'ясо по порціях, по пакетах, тепер морозилка заповнена. На пару тижнів вистачить, а там уже на початку березня у Юльчика буде зарплата.

За вікном уже давно вечір.

Так, коли ти працюєш у Києві, а живеш за двісті кілометрів від нього, додому, після чергування, ти можеш потрапити під вечір. Особливо моя робота, я працюю в управлінні державної служби надзвичайних ситуацій, ДСНС коротше. Це таке унікальне місце, де тебе після зміни просять ще доробити якийсь папірець або ще комусь щось допомогти.

– Ромо, ти вже додому зібрався? Ром, занеси, будь ласка, ще це начальнику. Ром, а де отой план, що мав лежати в тій папці? У тій папці і лежить? А папка та де? У столі? Та немає в столі. Ромо, знайди, будь ласка, ще ту папку. Ром. А ти тоді оті відомості робив? А зроби ще раз, будь ласка. Ти додому вже зібрався? Ром, ну то ж десять хвилин часу, дороби, та їдь спокійно.

І Рома йде і робить. Рома сонний, пів ночі не спав, але Рома то як добра душа, або управлінський кінь, усе зробить, усе допоможе і замість того, щоб о дев'я-

тій годині зібрати свої манатки та їхати додому, Рома ще до одинадцятої займається якоюсь фігнею.

Загалом як не одне, то інше.

А потім ще в Києві заїду в якийсь супермаркет, ну не буду ж я у рідному Ніжині махінації з головами робити. Ніжин то є маленьке місто, де всі всіх знають, а в Києві ніхто нікого не знає. Ще в жодному маркеті ні разу знайомого не зустрів.

Ну десь так і виходить, коли Юльчик на чергування, а я з чергування, ми бачимось або біля під'їзду, або в коридорі.

Юльчик їздить на роботу на маршрутці, скільки разів казав їй зробити права, а вона ні в яку. Кажу, дай зробимо, тут на машині п'ять хвилин їхати, а вона не хоче. Говорить, водіння авто – то не її.

Можливо, й має рацію, бо її – це кулінарія, вона у мене готує так, ніби її Боженька в руки поцілував. Хоча, скажу чесно, я теж готувати вмію, але я готую чоловічу кухню, на природі. На кухні я не хазяїн, тут у Юльчика все на своїх місцях лежить, тут Юльчик куховарить.

Я приїхав без настрою, кажуть, у нас скоро війна почнеться. Говорять на кожному кроці. У нас люблять говорити про всякі жахіття: то смертельним вірусом усіх лякають, то економічною кризою, а зараз про війну всі раптом заговорили.

Задовбали вже, якщо чесно.

Говорять, що російські війська під кордоном зібралися, техніку зігнали, навчання там якісь проводять.

Але мені як простому робочому мужику у війну якось не віриться. Московити, звісно, народ дикий, вони постійно свого носа кудись пхають, їм довіри ніякої немає, ще з часів, як вони Крим окупували, – немає.

Але ж...

Не бачу я, щоб країна наша до війни готувалася. Бачу тільки розмови і постійні політичні срачі на тему, при якому ж гаранті ми жити краще почали, при тому що зараз, чи при тому, що був.

Сказати чесно, я як при тому жив від зарплати до зарплати, так і при цьому живу. І нічого не помінялося, хіба при цьому дорого до Києва закатали. Я такої дороги там за всі свої тридцять років ніколи не бачив. А в інших питаннях усе як було, так і є. Може, хтось краще жити почав, а хтось гірше, але то точно не я.

Усі на кожному кроці бубнять про ту війну. Кажуть, Росія нападати на нас зібралася.

Хіба ті московити вже остаточно мізками поїхали? Хіба не дійшло до них, що їх тут з квітами ніхто не чекає? Або як то у фейсбуці тоді прикол був, що ми їх із «Гвоздиками» та «Піонами» зустрічати будемо.

Хах...

Якщо чесно, то дістали мене вже ці розмови про війну. Куди не глянь, в який магазин не зайти, всі по кутках бубнять. А буде А не буде. А от там кажуть, що буде... А там кажуть, що не буде...

Борщ уже гарячий, насипав собі й малому. Поїли. Добре так на душі стало. Може, тому я й злий. Бо го-

лодний? Та напевне так і є. З дев'ятої години нічого-сінько не їв.

До речі, треба ще подивитися, що там малому на ранок зварити. Наче був сьогодні в маркеті, півтори тисячі гривень лишив, а холодильник як був пустий так і є.

Може, сосиски на ранок піти купити?

- Малий!
- Шо?
- Сосиски на ранок будеш?
- Буду.

От і добре. Вдягаю курточку, на вулиці доволі зимно сьогодні. Дивлюся, що там у мене по фінансах. Наче тиждень тому зарплату отримав, а вже дві тисячі лишилося. Треба якось хоч до авансу Юльчика дотягнути.

Але то зараз із тими цінами срака повна усюди.

Спускаюсь униз.

Звідки в людей гроші? Он подивитися на мого сусіда знизу. Однокласник з дитинства. Меблями в Києві займається. Два роки тому приїхав, закалашматив євроремонт у квартирі і поїхав. Питаю, нащо тоді ремонт робив? Хз. Чи продати, може, хоче. Але ніде ні вивіски немає, нічого.

Якось ще тоді питав у нього, скільки буде шафа-купе нам у спальню поставити. Порахував мені десять тисяч. То, бляха, майже моя зарплата, блін. Звідки у людей такі гроші?

Але вони ніколи не скажуть. Не скаже навіть тому, з ким за однією партою в школі сидів. Гроші псують людей, це я точно знаю. Це я на сто відсотків впевнений.

От таке воно, життя.

Зайшов у магазин. Купив сосисок, узяв собі, малому і на дружину. Вона зі зміни приїде, теж голодна буде.

Узяв собі дві пляшки міцного пива і сухарики зі сметаною. Хоч і зі зміни приїхав, але щось спати ні в яку не хочеться. Поп'ю пивце, телік трохи повтикаю, воно й само спати захочеться.

Пиво п'ю тільки міцне. Терпіти не можу звичайне світле. Пиво має розслаблювати після напруженої роботи, а світле пиво скільки не пий, тільки ссяти бігаєш.

Повертаюсь додому, малий уже в ліжку улігся. Дивлюся на годинник, вже дев'ята вечора. Ого, як швидко час іде. Треба запитати, чи вони з мамою рюкзака зібрали? Але, може, хай спить уже. Завтра запитаю.

Я намагаюсь не лізти в ту їхню теперішню школу. Там Юльчик усім займається. Ну, а що то за школа, онлайн? Сидиш і в монітора дивишся, так хіба то школа? Нормальна школа, це коли ти сидиш за партою, руку тягнеш або переляканим сидиш мовчки, бо матеріал слабенько вивчив. Ото школа, а ця дистанційка, то так, до сраки двері.

Якби я так учився, то точно десь би гівно місив комунальником.

Іду в кімнату, беру пивце, якраз із сухариками. Сідаю на диван, думаю щось по теліку подивитися.

О-о-о, якраз політичне токшоу. Зараз ізнову про війну говоритимуть. Треба перевірити, спить малий чи ні? Бо тато зараз буде матюкатися. Тато по-іншому не вміє політичні передачі дивитися.

Якби тому політику зарплату, як у мене, я подивився б, як він би в тому костюмчику розумні речі розказував. А якби ще, як я, жив за двісті кілометрів від Києва і катався б раз на три дні, щоб ту нещасну копійку заробити... Ото б тоді менше би тринділи там на цих ефірах.

Ох ти що! Шуфрича пиздять.

Оце вже цікаво.

Оце треба подивитися.

У світі говорять, що в Україні буде війна, а в Україні в прямому ефірі проросійському народному депутату Верховної Ради морду набили... Ні... Я не вірю. Як би була б реальна загроза війни, ми б до чогось готувались! Ну чи не так це робиться? Якщо по-нормальному? Чи у нас не може бути по-нормальному?

Може, якісь би заняття проводили з населенням. Якісь підвали перевіряли б, війська доукомплектовували, техніку ближче до кордонів підігнали б.

А тут що?

На пів екрана розбита морда Шуфрича. І всім, бляха, тепер весело буде. Це як пити дати. Шуфрич тепер мем місяця в Україні буде. Треба у фейсбук зайти, можливо, вже перші і є.

Яка війна?

Ні. Я не з тих, які політикам вірять і довіряють. Я з простих робочих. Які працюють, а не пиздять. Працюю в Києві, живу за двісті кілометрів від нього. Ну, а що? Кормити сім'ю якось треба.

О-о-о, Юльчик телефонує.

– Що там, Юльчику? Поїв. Ой... Смачний, як завжди. Бездоганний. Та сиджу, дивлюся «Свободу слова», чи як її там... Та он Шуфричу їбал... бляха... морду, коротше, набили... Та, я думаю, скоро побачиш у мемах... Ти ж знаєш наш народ... Веселішого народу у світі немає... Г-г-г... Та я думаю, що не буде війни. Ну яка війна, Юльчику... Я думаю, що ми якусь техніку бачили б, ну якось готувалися б. А тут он Шуфричу морду б'ють... Ой... Давай будемо спокійно дивитися, що буде далі. Добре... Люблю тебе Юльчику, я сосикок на ранок купив. Добре... Цьомаю...

Буде війна?

Та ні. Не буде. Не вірю.

А як буде?

Он учора, на сутках, начальника управління зустрів. У нього на обличчі навіть стурбованості не було. Ходить як неприкаяний, і документи йому всі носять. Як носили так і носять. Хіба країна, в якій наближається війна, будуть так багато документів носити? Задрало це все, бляха.

А як буде війна, то що робити? Ну то й буде, а що я зроблю? То не від мене залежить.

У нас, в управлінні, на цей випадок навіть сейф спеціальний є. Начальник мій сказав, що там усе розписано. Весь алгоритм дій помічника чергового по управлінню. А якщо є алгоритм, то і я, відповідно, спокійний маю бути.

Я тоді подивився на свого шефа і якби він не був моїм шефом, сказав би я йому все, що думаю з приводу того сейфа і його особисто.

Бо напевне про той сейф я знаю більше, ніж він.

Пів року тому начальник штабу там з перевіряючим той сейф розкривали, щось там перевіряли, шукали, купу недоліків понаписували нам тоді. Але головне, що сейф запечатали і ніхто більше його не відкривав. Бляха... Чесне слово, бо я там акуратно поміточку зробив. А що? Цікаво мені, відкриють його ще раз чи ні. А потім, кожне чергування, я перевіряв, чи нічого там не змінилося. І що ви думаєте? Та як була та печатка, з моєю поміткою, так і лишилася.

Усі ходять, туплять, на пісюна собі наступають і все.

У нас працюють тільки тоді, коли півень жарений в одне місце клює. А так ми нічого робити не будемо. А для чого?

У нас приказка така є, ще радянська: «Хто впроси задають, тот по службѣ не растъют». От усі й ходять по управлінню, туплять. А я шо? Я теж ходжу, теж туплю на чергуваннях. Бо гроші платять, тому й ходжу. Якби не платили, завалив би давно вже той болт і ніфіга не робив.

Добив пляшечку пива, відкрив іншу, зробив ковток і позіхнув.

Ех, життя моє.

Ви напевне думаєте, що я песиміст?

Та ні. Я реаліст. От як бачу все, так і говорю.

І я не знаю, правильно це чи ні, але я просто з дитинства все говорив прямо.

Навіть трудовику нашому в школі одного разу так і сказав:

– Сергію Анатолійовичу, як ви вже заїбали зі своїми молотками.

– Що ти сказав? – запитав він мене, думаючи, що я дам задню.

– Молотки ваші вже заїбали. Ми їх тут клепаємо, а ви потім їх на базарі продаєте.

І знаєте, що було потім? Потім усі класи продовжували робити молотки на уроках «праці», а наш восьмий Б вчився обробляти дерево.

От так. Тільки так в усьому цьому лайні можна добитися правди.

Хочеш правду, підійди і напряду запитай.

Я вважаю, що в нас усі біди в країні через отих от усіх, які жопи начальникам підлизують.

Приходиш за довідкою кудись. А тобі там: «Почекай, я зараз зайнята».

Та тобі за це гроші платять, тьотя. А якщо мало платять, іди шукай, де платитимуть більше.

Задобало це все, ще й про війну на кожному кроці говорять.

А коли війна, то готуватися до неї треба. Може, ми й готуємось, але я того не бачу. Може, там в алгоритмі, що в сейфі лежить, усе так і розписано. Якщо в країну стукає війна, то перше, що мають зробити політики, це набити морду Шуфричу.

Може, й так. Я ж того алгоритму не бачив, я тільки морду розбиту бачу. Вона завтра по всьому фейсбуку розлетиться.

Так. Я знову позіхаю. Щось трохи втомився, якби знав, що Шуфричу ще раз уломлять, то я спати не лягав би, заради того можна й не поспати. А що вони там бубнять, мені те взагалі не цікаво.

Думаю, що сьогодні бійки більше не буде. Якби ще Мураєву вломили, ото було б добре. А так не цікаво. Треба лягати спати.

Завтра буде день, завтра треба ще до батьків з'їздити. Батя каже, що в нього шось вікно продуває в спальні. Треба трохи допомогти. А ще малого треба зранку за комп'ютер посадити. Бляха. Головне не проспати, бо я після суток сплю наче вбитий.

РОЗДІЛ 2

ВІКТОР

Краще б я сьогодні не прокидався, принаймні така думка у мене була, коли я розплющив очі сьогодні зранку. Але потім я почув новину, і моє тіло само якось піднялося з ліжка.

Від почутого мене ніби вдарило блискавкою, трохи підзарядило мій сівший від того нудного життя акумулятор.

Якби Марічка не включила той телевізор із самого ранку, то так і валявся б я напевне до самого вечора, дрімав, дивився кольорові сни... А увечері Марічка наготувала би вечерю, погодувала і знову дала б. Ох, як дає Марічка. Дає так, що я потім ранком зібрати себе не можу.

Але якось треба збиратися.

Та навіть не якось, а хутко, бо країна у небезпеці. Я точно не знаю, чи то правда, але так сьогодні наш президент сказав.

А ще він нарешті підписав указ про загальну мобілізацію.